

РЕШЕНИЕ № 154

София, 23 март 2011 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, трето наказателно отделение, в съдебно заседание на десети март, две хиляди и единадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЕЛИЯНА КАРАГЪЗОВА

ЧЛЕНОВЕ: КЕТИ МАРКОВА

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА

при секретар ЛИЛИЯ ГАВРИЛОВА

и в присъствието на прокурора РУСКО КАРАГОГОВ

изслуша докладваното от съдията ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА

н. д. № 1018/ 2011г.

Касационното производство е образувано по жалби на подсъдимия С. М. и на частните обвинители Х.А. и Р. А. срещу решение №352 от 19.11.2010г. на Апелативен съд /АС /- София, по внохд №503/2010г., с което е ревизирана първоинстанционната присъда на Пернишки окръжен съд /ОС/, постановена по нохд №107/2010г.

В касационната жалба на подсъдимото лице се релевират оплаквания за нарушение на материалния закон при индивидуализация на наказателната отговорност, изразяващо се в неразбиране правната норма на чл.58а от НК, довело до прекомерна завишеност на наложените санкции за престъпните деяния по чл.116 от НК и на лимитираното при условията на чл.23, вр.чл.24 от НК общо наказание.

Депозираната от частните обвинители жалба също обективира недоволство от санкционната част на въззивния съдебен акт, аргументирано с доводи за явна несправедливост на определеното по вид наказание ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА за извършеното на 25.04.2009г. убийство, като се предлага замяна с доживотен затвор.

В съдебно заседание на 10.03.2011г. пред ВКС, подсъдимият М. и неговият упълномощен защитник поддържат жалбата и пледират за ревизия на обжалвания съдебен акт, чрез упражняване на касационните правомощия по чл.354, ал.2, т.1, вр.чл.348, ал.1, т.3 от НПК.

В производството пред настоящата инстанция участват лично подалите жалба частни обвинители – Х. А. и Р. А., и гражданските ищци Л. К., М. К. и С. С., които молят за изолация на подсъдимото лице от обществото за цял живот.

Прокурор при ВКП дава заключение за неоснователност на касационните жалби и аргументира позицията атакуваното решение да бъде оставено в сила.

Върховният касационен съд, трето наказателно отделение, съобразявайки становищата на страните и материалите по делото в рамките на инстанционния контрол по чл.347 от НПК, за да се произнесе взе предвид следното:

С присъда №22/09.06.2010г., по нохд №107/2010г., след проведено съкратено съдебно следствие в предвидената в чл.371, т.2 от НПК алтернатива, ОС - Перник е ангажирал наказателната и гражданска отговорност на С.А.М. за извършени множество престъпни посегателства по чл.116, ал.1 от НК, чл.143, ал.1, пр.1-во, алт.2-ра от НК и чл.339, ал.2, вр.ал.1 от НК. При условията на чл.58а от НК са индивидуализирани съответните наказателни санкции за включените в реалната съвкупност престъпления и на основание чл.23, ал.1 от НК на подсъдимия наложено едно общо най-тежко наказание - **ДОЖИВОТЕН ЗАТВОР**, при „специален режим“ на изтърпяване, като същият е осъден да заплати и определени по справедливост обезщетения на наследниците на починалите лица /Ц. К., Б. К. и К. А./, за неимуществена обезвреда, ведно със законната лихва.

Визираният съдебен акт е бил предмет на въззивна проверка, приключила с решение №352/19.11.2010г. на Софийски АС, с което присъдата на първостепенния съдебен състав е изменена в наказателноправната и гражданскоправна част. Ревизията се изразява в преквалификация на осъщественото на 21.01.2009г. престъпно деяние по чл.116, ал.1, т.12 от НК в престъпление по чл.115 от НК, с лимитирани санкционни последици, в рамките на чл.55, ал.1, т.1 от НК-ДЕВЕТ ГОДИНИ И ДЕВЕТ МЕСЕЦА лишаване от свобода; в замяна на наложените за престъпните посегателства по чл.116 от НК наказания - **ДОЖИВОТЕН ЗАТВОР с ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА** за срок от **ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ**, с последващо определяне на обща наказателна санкция по чл.23 и чл.24 от НК – **ТРИДЕСЕТ ГОДИНИ** лишаване от свобода, при „строг режим“; и в увеличаване размера на присъдените суми по предявените граждански искове от Х. А. и Р.А. за претърпени болки и страдания, в причинна връзка със смъртта на сина им, от 100 000 /сто хиляди/ на 150 000 /сто и петдесет хиляди/ за всеки един от тях.

Касационната жалба на подсъдимото лице е **НЕОСНОВАТЕЛНА**.

Правилно контролираната съдебна инстанция е интерпретирала характера и съдържанието на правната разпоредба на чл.58а от НК, и при съблюдаване на изискванията на чл.2 от НК преценила нейното правно действие във времето. Цитираната норма с оглед систематичното ѝ място /Глава пета от НК - „Определяне на наказание“/ и предвид регулираните отношения, свързани с начина на индивидуализация на наказателната отговорност на лицата, е материалноправна. Формираното заключение, разгледано при корелация с предписанията на чл.2, ал.2 от НК обосновава необходимост от правоприлагане на най-благоприятния за дееца закон, при промени в нормативната уредба, настъпили във времевите предели от извършване на инкриминираното престъпление до влизане на присъдата в сила.

Буквалното и логическо тълкуване на актуалната разпоредба на чл.58а от НК, предпоставя приложимост на чл.55 от НК и на чл.58а от НК /в редакция, ДВ, бр.27/10.04.2009г./ за инкриминираните в настоящия наказателен процес престъпни посегателства по чл.116 от НК, при очертаната в чл.371, т.2 от НПК хипотеза на особеното производство по Глава двадесет и седма на НПК.

В ал.2 и 3 на сега действащата материалноправна норма на чл.58а от НК, в хронологическа последователност са описани действията на решаващия орган при лимитиране на санкционните последици за подсъдимия в осъдителен съдебен акт, с който финализира диференцираната процедура по чл.373, ал.2 от НПК. Според установения регламент в случаите на чл.57, ал.1 НК, когато компетентният орган определи като най-подходящо по вид наказанието **ДОЖИВОТЕН ЗАТВОР**, то се заменя с **ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА** от **ДВАДЕСЕТ ДО ТРИДЕСЕТ ГОДИНИ**, като конкретната наказателна санкция се отмерва в рамките на най-ниския минимален размер и най-високия максимален размер на наказанието **ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА**, предвидено в ал.2 на чл.58а от НК и в Особената част на НК. Визираният общи правила, съотнесени към лимитираните в чл.116 от НК санкции, очертават възможност за индивидуализация на наказателната отговорност, в обсега на границите от **ПЕТНАДЕСЕТ ДО ТРИДЕСЕТ ГОДИНИ**.

Сравнителният анализ на тези предписания, при съпоставяне с приложимите при съкратеното съдебно следствие по чл.371, т.2 от НПК, норми на чл.55 от НК и чл.58а от НК /ДВ, бр.27/10.04.2009г./, действащи към момента на инкриминираните престъпления по чл.116 от НК - 27.02.2009г. и 25.04.2009г., сочи на утежняване правния статут на подсъдимите лица, поради по-високия предвиден максимум на наказанието **ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА**. В чл.55, ал.1 т.2 от НК е предвидена замяна на **ДОЖИВОТНИЯ ЗАТВОР с ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА** от **ПЕТНАДЕСЕТ до ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ**, а отменената със законодателните промени, обнародвани в ДВ, бр.26/06.04.2010г. разпоредба на чл.58а от НК, императивно изключва възможността за определяне на най-тежкото по вид наказание при алтернативно посочени различни санкции в Особената част на НК. Логическа последица от това, е че в очертаната за инкриминираните престъпни посегателства правна квалификация по чл.116 от НК, е недопустимо налагането на алтернативата **ДОЖИВОТЕН ЗАТВОР**, във визираният от

законодателя разновидност и трябва да бъде определено наказание - ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА, в лимитираните срокове от ПЕТНАДЕСЕТ ДО ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ.

В контекста на изложеното за приложимия по-благоприятен наказателен закон и при съобразяване с правнозначимите за наказателната отговорност обстоятелства, въззивният съд с демонстриран професионализъм и с юридически усет е диференцирал санкционните последици за извършените от С. М. престъпни деяния по чл.116 от НК, в максимално предвидения размер- ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА за срок от ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ.

Отчетена е конкретиката на характеризиращите бруталните и жестоки посегателства против човешката личност обективни и субективни признаци /времето; мястото; механизмът на неправомерната дейност; използваното средство- огнестрелно оръжие; младежката възраст и семейното положение на жертвите; предхождащите и последващи инкриминираните престъпления прояви, включително действията по укриване на следите, чрез загробване на трупове, изгаряне на техните дрехи и вещи, изтриване на записи от видеокамери; и измеренията на прекия умисъл на подсъдимия като форма на вина/.

Отдадено е изкуемото се внимание и на фактите за личността С. М., проектирани в характера и спецификата на престъпните деяния - отражение на неговите обществени, психологически и индивидуални качества; и съдържими се в приобщената по делото доказателствена съвкупност за съдебното му минало /многократно осъждан/ и в инкорпорираните за подсъдимия харктеристични данни, индициращи на грубо незачитане на установения в обществото ред, на безскрупулно отношение към човешките права.

В коментирания смисъл лансираната от защитата теза за необходимост от правоприлагане на чл.58а, ал.1 от НК, чрез намаляване на определеното в очертаните от чл.55 от НК и чл.58а от НК / ДВ, бр.27/10.04.2009г./ рамки, наказание ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА с 1/3, обуславя незачитане на установените в доктрината и съдебната практика принципни положения за действието на материалноправните норми във времето, и дерогира обективиранията в актуалната редакция на цитираната разпоредба, държавна воля. Частичното приложение на различни материални закони, след установяване на по-благоприятния от тях при всеки определен казус и подсъдим, на базата на конкретна преценка на релевантната за престъпната съставомерност, съдържанието и параметрите на наказателната отговорност фактология, представлява изкуствено създаване на нова материалноправна норма; а съдържимите се в чл.58а, ал.1 от НК /ДВ, бр.26/06.04.2010г./ предписания са неотнормисими към случаите на чл.57, ал.1 от НК, с алтернативно превидена наказателна санкция - ДОЖИВОТЕН ЗАТВОР.

Обективна и компетентна е и последващата оценката на контролираната инстанция за приложение на института на чл.24 от НК при лимитиране общата наказателна санкция на М. за включените в множеството престъпни деяния. Тежестта на инкриминираната реална съвкупност от престъпления по чл.116, ал.1, т.т.7 и 12 от НК, чл.116, ал.1, т.12 от НК, чл.115 от НК, чл.143, ал.1, пр.1-во, алт.2-ра от НК и чл.339, ал.2, вр.ал.1 от НК; високата степен на лична опасност на техния автор и безспорните констатации в атакуваното съдебно решение за съществуващ превес на отегчаващите наказателната отговорност обстоятелства, предпоставят категорични изводи за необходимост от продължителна социална изолация на подсъдимия за постигане на индивидуалната и генерална превенция, и мотивират увеличаване на определеното при условията на чл.23 от НК наказание ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА - за срок от ТРИДЕСЕТ ГОДИНИ.

В тази насока несъстоятелни и в противоречие с буквата и духа на закона са релевираните оплаквания за налична забрана, при групиране общата наказателна санкция ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА да надхвърля ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ. Подобно становище не кореспондира с предписаното от чл.39, ал.2 от НК, че по изключение при множество престъпления по чл.24 и чл.27, ал.1 от НК, наказанието ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА може да бъде за срок от ТРИДЕСЕТ ГОДИНИ.

НЕОСНОВАТЕЛНА е и касационната жалба на частните обвинители .

Подробната аргументация на настоящия съдебен състав, във връзка с визираните от подсъдимия и неговата защита касационни основания по чл.348, ал.1, т.т.1 и 3 от НК, обосновава неубедителност и на очертаните в този аспект съображения на частните обвинители Х. А. и Р. А. за явна несправедливост на индивидуализираната наказателна санкция ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА за извършеното на 25.04.2009г. убийство, съпроводени с претенцията за замяна с ДОЖИВОТЕН ЗАТВОР.

Приложимият в рамките на диференцираната процедура по чл.371, т.2, Глава двадесет и седма на НПК материален закон /чл.58а от НК, ДВ, бр.27/10.04.2009 г./, не позволява налагането на наказание **ДОЖИВОТЕН ЗАТВОР**.

Поставеният от частните обвинители акцент на лимитираните в особената норма на чл.116 от НК наказателни санкции - **ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА** от петнадесет до двадесет години, **ДОЖИВОТЕН ЗАТВОР** или **ДОЖИВОТЕН ЗАТВОР БЕЗ ЗАМЯНА**, и предложената в корелация с това трактовка на чл.58 а от НК, не внася съмнения във формираното вътрешно убеждение на касационния съд. Системата от наказания е изчерпателно регламентирана в чл.37, ал.1 от НК и в т.1 изрично е посочено като вид наказание-**ДОЖИВОТНИЯТ ЗАТВОР**, интегриращ в своето съдържание и временната и изключителна мярка **ДОЖИВОТЕН ЗАТВОР БЕЗ ЗАМЯНА**, която се налага за най-тежките престъпления, заплашващи основите на републиката и за особено опасни умишлени престъпни посегателства. В подкрепа на очертаната позиция е и историческият преглед на нормативната уредба на чл.37 и чл.38 от НК, словно отразена до въведените с ДВ бр.50/1995г. и бр.153/98г. законодателни промени, с които беше включен **ДОЖИВОТНИЯТ ЗАТВОР** в наказателноправната система от налагани санкции и предвиден **ДОЖИВОТЕН ЗАТВОР БЕЗ ЗАМЯНА** вместо визираната в чл.37, ал.2 от НК временна и изключителна мярка - смъртно наказание; както и последвалите изменения със ЗИДНК /ДВ, бр.26 от 06.04.2010г./, довели до актуалната редакция на чл.58 а от НК, ориентирани към засилване интензитета на държавната репресия, при диференциране на наказателната отговорност за тежки престъпления.

По изложените съображения касационният състав счита, че в обсега на възложената му компетентност и при предоставените му процесуални възможности в настоящото инстанционно производство, следва да остави в сила атакувания въззивен акт, с който е ревизирана присъда №22 от 09.06.2010г. на ОС-Перник.

Воден от горното и на основание чл.354, ал.1, т.1 от НПК, Върховният касационен съд, трето наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение №352/19.11.2010г., постановено по внохд № 503/2010г., по описа на Софийски АС.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: 1. [подпис]

2. [подпис]